

Information and Communications Technologies
OECD Communications Outlook 2007

Summary in Polish

Technologie informacyjne i telekomunikacyjne
Przegląd sektora telekomunikacyjnego OECD: rok 2007

Podsumowanie w języku polskim

Wzrost poprzez transformację

Sektor telekomunikacyjny, po podniesieniu się z kryzysu roku 2000, przechodzi proces transformacji. Podstawowa działalność operatorów telekomunikacyjnych podlega przemianom wynikającym z rozwoju nowych technologii oraz pojawienia się nowych usług.

Kluczowym czynnikiem decydującym o sytuacji na rynkach telekomunikacyjnych w krajach OECD pozostają usługi głosowe. Przychody z tego segmentu kształtują się na poziomie jednego biliona dolarów amerykańskich. Zarówno usługi głosowe, jak i struktura przychodów z telekomunikacji ulegają jednak zmianom. Telefonii komórkowej generuje obecnie 40% przychodów w sektorze telekomunikacyjnym obszaru OECD, a liczba abonentów telefonii komórkowej przewyższyła liczbę abonentów telefonii stacjonarnej w stosunku 3 do 1. Jednocześnie pojawienie się takich technologii jak VoIP (połączenia głosowe przez Internet) wywarło silną presję na ceny usług głosowych, prowadząc do ich obniżenia. Oddziaływanie usług VoIP jest widoczne w cenach operatorów stacjonarnych za rozmowy międzynarodowe. Wielu operatorów VoIP oferuje je w ramach zryczałtowanych opłat abonamentowych. Dlatego też nie wiadomo, jak będą się kształtowały przychody z usług głosowych w przyszłości.

Jedną z głównych przyczyn tak silnego wpływu technologii VoIP na rynek jest liczba szybkich łączy internetowych. Łączy szerokopasmowe stają się najbardziej powszechnym rodzajem dostępu do Internetu na obszarze OECD. Ten typ połączenia ma obecnie 60% z 256 milionów abonentów internetowych zamieszkujących ten obszar. Wysokie przychody z łączy szerokopasmowych pozwalają operatorom zrównoważyć straty w przychodach z usług głosowych.

W ofertach operatorów popularne są teraz zintegrowane usługi transmisji obrazu, dźwięku i danych (*multiple-play*). Ich zadaniem jest wygenerowanie nowych dochodów oraz zatrzymanie dotychczasowych abonentów. Usługi zintegrowane są dostępne na

różnorodnych platformach, dzięki pojawieniu się na rynku telekomunikacyjnym operatorów reprezentujących wcześniej zupełnie różne profile działalności. I tak oto operatorzy kablowi powszechnie oferują usługi transmisji głosu i danych, operatorzy komórkowi wzbogacają swoją ofertę o pakiety danych i wideo, a tradycyjni dostawcy usług telekomunikacyjnych wprowadzają do swoich sieci usługi zintegrowane.

Na likwidacji barier między rynkami korzystają klienci, którzy mogą teraz wybierać wśród konkurencyjnych ofert licznych dostawców. Zniesienie granic powoduje jednak, że organy ustawodawcze będą musiały weryfikować przepisy obowiązujące na poszczególnych rynkach. W przypadku gdy przepisy dotyczące sieci telekomunikacyjnych będą ściśle związane z polityką społeczną lub zagadnieniami kulturowymi, kwestie regulacji prawnych mogą okazać się drażliwe.

Transformacja poprzez konkurencję

Transformacja rynków telekomunikacyjnych, którą możemy teraz obserwować, jest efektem wzmożonej konkurencji. Na rynkach o zdrowym poziomie konkurencji są wprowadzane innowacyjne usługi oraz atrakcyjne pakiety cenowe. W wielu krajach członkowskich OECD fakt dopuszczenia wszystkich operatorów do istniejącej infrastruktury technicznej będącej w posiadaniu operatora dominującego (*local loop unbundling*) doprowadził do zmiany sytuacji konkurencyjnej, umożliwiając wielu dostawcom sprzedawanie usług telekomunikacyjnych na tej samej linii. Konkurencja w dziedzinie infrastruktury, zazwyczaj między sieciami kablowymi i telekomunikacyjnymi, również pobudziła operatorów do wkroczenia na obszary wcześniej zarezerwowane w odniesieniu do tradycyjnej działalności rywali i wywołała obniżkę cen.

W ciągu ostatnich dwóch lat na rynku telekomunikacyjnym pojawili się nowi gracze, tj. operatorzy sieci miejskich. W celu zapewnienia mieszkańcom lepszego dostępu do Internetu w wielu miastach powstały lub mają powstać sieci bezprzewodowe bądź światłowodowe. Niektóre z tych sieci powstały na bazie idei swobodnego dostępu, która nakazuje operatorowi sieci udostępnienie określonej przepustowości dowolnemu dostawcy usług na równych prawach z innymi. W innych miejscach są tworzone tańsze sieci Wi-Fi – jako sposób na poprawę usług publicznych i rozwiązanie problemu „wykluczenia cyfrowego” (*digital divide*).

Oznaki zmian

Upowszechnienie szerokopasmowego dostępu do Internetu sygnalizuje zmianę w sposobie świadczenia usług telekomunikacyjnych i ich wycenie. Obecnie odchodzi się od wnoszenia opłat za usługi głosowe na rzecz opłacania transferu danych, które mogą być używane m.in. do transmisji głosu. Niektórzy operatorzy proponują pakiety połączeń krajowych i międzynarodowych z telefonami stacjonarnymi, w zamian za zryczałtowaną opłatę. Inni oferują abonentom sieci komórkowych możliwość prowadzenia nielimitowanych czasowo rozmów z wybranymi numerami, również w ramach stałej opłaty. Zryczałtowane stawki są w krajach OECD również najpopularniejszym sposobem zapłaty za dostęp szerokopasmowy.

Tak skonstruowane ceny mają zazwyczaj zastosowanie do konkretnych usług. W ciągu ostatnich dwóch lat obserwowano jednakże zjawisko konwergencji usług telefonii stacjonarnej i komórkowej. W sprzedaży są na przykład aparaty telefoniczne, które poza

domem działają jak telefon komórkowy, w domu zaś można je podłączyć do linii stacjonarnej za pomocą technologii Bluetooth lub Wi-Fi. Tego typu oferty są dopiero we wstępnej fazie rozwoju, ale uświadamiają one, że rozróżnienie między telefonią stacjonarną i komórkową będzie zanikać.

Wspomniana usługa jest reklamowana jako niewymagająca opłacania dwóch abonamentów (za telefon stacjonarny i przenośny) oraz pozwalająca klientom zaoszczędzić na kosztach aparatu telefonicznego. I w istocie, w ciągu ostatnich dwóch lat ceny wszystkich typów usług telekomunikacyjnych spadły, a jakość usług poprawiła się. Za dostęp szerokopasmowy, o coraz lepszych parametrach szybkości transferu, klienci płacą teraz mniej niż dwa lata temu.

Spadek cen i poprawa jakości usług są najbardziej widoczne na silnie konkurencyjnych rynkach. Konkurencja może być wynikiem uregulowań prawnych, jak w przypadku dopuszczenia wszystkich operatorów do infrastruktury technicznej operatora dominującego, może też być wynikiem nowej konkurencji mającej źródła w infrastrukturze. Na rynkach telekomunikacyjnych wzmagają się w szczególności konkurencja między dostawcami proponującymi tradycyjny dostęp za pośrednictwem kabla i dostawcami oferującymi dostęp bezprzewodowy. Te dwa sposoby dostępu nie są być może doskonałymi substytutami, ale oferty transmisji danych przez sieci komórkowe za zryczałtowaną stawkę zaczynają być konkurencyjne w stosunku do usług szerokopasmowego dostępu internetowego dla indywidualnych gospodarstw domowych. Nie wiadomo jeszcze, w jakim stopniu usługi te będą mogły być traktowane jako konkurencyjne, ponieważ wymagania indywidualnych klientów związane z przepustowością mogą przewyższać możliwości sieci bezprzewodowych. Z drugiej strony niektóre usługi transmisji danych mogą być równie konkurencyjne u operatorów sieci komórkowych, jak i u operatorów sieci stacjonarnych.

Konkurencja na rynkach telekomunikacyjnych była zwykle ograniczona do operatorów krajowych, teraz jednak abonenci mogą korzystać z usług dostawców z całego świata za pośrednictwem łączy szerokopasmowych. Abonenci korzystający z łącza szerokopasmowego w jednym kraju mogą z łatwością zawrzeć umowę na korzystanie z lokalnej usługi telefonicznej oferowanej w innym kraju, dostarczanej za pośrednictwem Internetu. Transformacja objęła również rynki radiowo-telewizyjne, co wynika z przechodzenia na transmisję cyfrową oraz wzrostu konkurencji ze strony publikacji internetowych. Sytuacja ta może w przyszłości doprowadzić do konieczności dostosowania regulacji prawnych.

Wzrost rynków telekomunikacyjnych widać także w handlu aparaturą niezbędną do komunikacji. Sprzedaż aparatury telekomunikacyjnej na obszarze OECD wciąż rośnie, a jej obecny poziom wynosi 2,2% obrotów handlowych ogółem. Wzrost ten jest zauważalny szczególnie w wymianie handlowej między krajami członkowskimi OECD i krajami nienależącymi do OECD oraz w rosnącym imporcie z takich krajów jak Chiny, mających istotny wpływ na bilans handlowy. Eksport do krajów nienależących do OECD kształtuje się od roku 1996 na poziomie powyżej 66%, podczas gdy import z tych krajów wynosi powyżej 112%.

Chiny są jedną z pięciu wschodzących gospodarek w grupie państw znanych jako BRICS (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny i RPA). Należą one do najszybciej rozwijających się na świecie rynków informacyjno-telekomunikacyjnych, a przemiany na nich zachodzące wpływają pośrednio na obszar OECD. W latach 2000–2005 wydatki na sektor

informacyjno-telekomunikacyjny w krajach BRICS wzrosły o ponad 19% rocznie, od poziomu 114 miliardów USD do 277 miliardów USD, podczas gdy wydatki na ten sektor w skali świata wzrosły zaledwie o 5,6% rocznie, a w krajach OECD o 4,2% rocznie.

Najnowsze przemiany na rynkach telekomunikacyjnych obszaru OECD były korzystne dla konsumentów i nadal wpływają na zwiększenie wydatków gospodarstw domowych na towary i usługi związane z telekomunikacją. Rynki te będą odnotowywać dalszy rozwój w ciągu najbliższych dwóch lat, ponieważ operatorzy odchodzą powoli od transmisji głosu na rzecz poszerzenia asortymentu usług. Zmiany w usługach będą wymagały od decydentów stałego monitorowania rynków i weryfikowania strategii, które mogą z czasem się dezaktualizować. Firmy telekomunikacyjne będą w coraz większym stopniu zainteresowane upowszechnianiem usług opartych na zastosowaniu światłowodów, a organy ustawodawcze będą musiały zdecydować, jaka ma być rola regulacji prawnych w tym zakresie. Ponadto w ciągu dwóch najbliższych lat nastąpi prawdopodobnie ściślejsza integracja rynków transmisji radiowo-telewizyjnych i telekomunikacyjnych, gdyż coraz więcej usług wideo jest dostarczanych za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnych. Organy ustawodawcze będą zatem zmuszone zharmonizować rozwiązania prawne stosowane w odniesieniu do różnych platform.

© OECD 2007

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop/

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org, faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights/

